ساراولوس تاکید دارد: «با توجه به پیامدهای جهانی قابل توجه چنین بسته‌ای، ما معتقدیم که بستن احتمالی تنگه احتمالاً به عنوان آخرین راه‌حل و تنها در موارد اضطراری در نظر گرفته می‌شود.»

در این خصوص یورونیوز نوشته است که تنگه هرمز یکی از حیاتی‌ترین گلوگاه‌های استراتژیک جهان است و هرگونه انسداد آن توسط ایران خطرات جدی برای اروپا به همراه خواهد داشت.

بستن تنگه یکی از چهار واکنش احتمالی ایران به درگیری‌ها بود که کلودمونیکه، کارشناس امنیتی، در مصاحبه با یورونیوز به آن اشاره کرده است. این مقام سابق اطلاعاتی فرانسه گفت که این امر «برای اروپا فاجعه‌بار خواهد بود».

فاجعه‌هایی که این کارشناس اطلاعاتی به آن اشاره دارد شامل موارد زیر است:

تهدیدهای امنیت انرژی: تقریباً ۲۰ درصد از نفت جهان و بخش قابل توجهی از گاز طبیعی از این تنگه عبور می‌کند. اروپا نفت و گاز طبیعی مایع (LNG) را از کشورهای حوزه خلیج‌فارس، عربستان سعودی، قطر و امارات متحده عربی وارد می‌کند که بخش عمده‌ای از آن از طریق این تنگه منتقل می‌شود. اگر ایران این تنگه را مسدود کند، قیمت جهانی نفت افزایش می‌یابد و اروپا با کمبود انرژی، به‌ویژه در کشورهای وابسته به سوخت خاورمیانه، مواجه خواهد شد.

شوک اقتصادی: افزایش ناگهانی قیمت نفت، تورم، هزینه‌های انرژی و اختلال در صنایع در سراسر اروپا را افزایش می‌دهد. بخش‌های تولید، حمل‌ونقل و کشاورزی به‌ویژه آسیب‌پذیر خواهند بود. واکنش‌های بازار و نوسانات در بورس‌های اروپا می‌تواند یک اثر جانبی باشد.

تشدید تنش‌های امنیتی و نظامی: محاصره می‌تواند منجر به رویارویی‌های نظامی با مشارکت نیروی دریایی ایالات متحده، اتحادیه اروپا و کشورهای حاشیه خلیج فارس شود و خطر یک جنگ منطقه‌ای گسترده‌تر را به همراه داشته باشد. اروپا احتمالاً از طریق تعهدات با دیگر کشورها یا اتحاد ناتو، به‌ویژه با کشورهایی مانند فرانسه یا بریتانیا که حضور دریایی خود را در منطقه حفظ می‌کنند، وارد این درگیری شود.

اختلالات کشتیرانی و تجارت: فراتر از نفت، تنگه هرمز یک مسیر کلیدی برای کشتیرانی جهانی است. اختلال می‌تواند واردات مواد اولیه، لوازم الکترونیکی و کالاهای مصرفی اروپا را به تأخیر بیاندازد و بر زنجیره‌های تأمین تأثیر بگذارد. حق بیمه کشتیرانی افزایش یابد و هزینه‌ها را برای مشاغل و مصرف‌کنندگان اروپایی افزایش دهد.

قیمت بیت‌کوین

تحلیلگران بر این باورند که اگر ایران تنگه هرمز را ببندد، دارایی‌های ریسک‌پذیر به‌طور قابل توجهی آسیب خواهند دید.

بر اساس گزارش کوین تلگراف، به گفته نیک پاکرین، بنیانگذار و تحلیلگر بازار کوین بورو، قیمت بیت کوین با قیمت ۱۰۴,۸۳۰ دلار، به‌رغم حمله هوایی اسرائیل به ایران، همچنان ثابت مانده است، اما اگر ایران تنگه هرمز را ببندد، قیمت بیت‌کوین در کوتاه‌مدت شاهد نوسانات شدید خواهد بود و بر همه دارایی‌های ریسک‌پذیر تأثیر می‌گذارد.

این تحلیلگر روز جمعه نوشت: حرکت کوتاه‌مدت قیمت بیت‌کوین به چگونگی تحولات امروز تا آخر هفته در درگیری اسرائیل و ایران بستگی دارد و افزود: «بزرگترین خطر این است که اگر ایران تنگه هرمز را ببندد، تنگه‌ای که تقریباً ۲۰ درصد از نفت جهان از آن عبور می‌کند، قیمت نفت شاهد افزایش شدید خواهد بود و دارایی‌های ریسک‌پذیر به شدت سقوط خواهند کرد و اگر این اتفاق در آخر هفته رخ دهد، بازاری که ۲۴ ساعته و ۷ روز هفته معامله می‌شود- یعنی بازار ارزهای دیجیتال- بار دیگر ضربه خواهد خورد.» با این حال، پاکرین تأکید کرد که چشم‌انداز بلندمدت قیمت بیت‌کوین کمتر تحت‌تأثیر مسائل ژئوپلیتیکی قرار دارد و بیشتر به کاهش ارزش دلار آمریکا وابسته است که به تازگی به پایین‌ترین سطح خود در سه سال گذشته رسیده است؛ همین خود نشان‌دهنده‌ی روند صعودی بلندمدت برای این دارایی با عرضه محدود است.

بیت‌کوین همچنان به عنوان یک دارایی کلان نوظهور، توسط سرمایه‌گذاران خرد و نهادی به دقت زیر نظر است. معامله‌گران و تحلیلگران، نظریه‌های بازار متفاوتی در مورد بیت‌کوین دارند، زیرا این ارز دیجیتال در مرز بین ریسک‌پذیری و یک دارایی ذخیره ارزش قرار دارد و در عین حال به عنوان یک کلاس دارایی در حال بلوغ است. اما به گفته بوراک کسمچی، تحلیلگر کریپتوکوانت، دارندگان بلندمدت بیت‌کوین، به‌رغم عدم قطعیت‌های کلان اقتصادی و افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی، همچنان به جمع‌آوری بیت‌کوین ادامه می‌دهند.

ایران هرمز را مسدود نمی‌کند

سی‌ان‌بی‌سی در این خصوص نوشت: ترافیک تجاری، از جمله تجارت حیاتی نفت جهانی، پس از حمله اسرائیل به ایران، همچنان از طریق تنگه هرمز جریان دارد، اما کارشناسان حمل‌ونقل دریایی می‌گویند که این خطر وجود دارد که اقدامات ایمنی انجام شده توسط صاحبان کشتی، عملاً حرکت را در تنگه هرمز اگر نگوییم کاملاً مسدود، کُند کند. به گفته یاکوب لارسن، مدیر ارشد ایمنی و امنیت در شورای دریانوردی بالتیک و بین‌المللی (بیمکو BIMCO)، وضعیت بسیار پرتنش است و بیمکو گزارش‌هایی دریافت می‌کند مبنی بر اینکه صاحبان کشتی احتیاط بیشتری به خرج می‌دهند و تصمیم می‌گیرند از دریای سرخ و خلیج فارس دوری کنند.

اما طبق نظر کارشناسان MarineTraffic، دلایلی وجود دارد که ایران ممکن است این تنگه را که تاکنون ۳۴ درصد از کل نفت تجارت شده دریایی را در سال جاری مدیریت کرده است، نبندد.

تنگه هرمز همچنین برای تجارت جهانی کانتینر کلیدی است. بنادر این منطقه (جبل علی و خورفکان) مراکز حمل‌ونقل هستند. به‌ویژه دوبی که به مرکزی برای جابه‌جایی بار با خدمات فیدر در خلیج فارس، جنوب آسیا و شرق آفریقا تبدیل شده است. [خدمات فیدر (Feeder services) به مجموعه‌ای از فعالیت‌ها و امکاناتی اشاره دارد که برای تسهیل و بهبود عملکرد فیدرها (دستگاه‌ها یا وسایل تغذیه) ارائه می‌شوند.]

ناظران بازار معتقدند که اختلال کامل در جریان نفت جهانی با بستن این آبراه بعید است و حتی ممکن است از نظر فیزیکی غیرممکن باشد. الن والد، رئیس شرکت مشاوره ترانسورسال، گفت: واقعاً «هیچ سود خالصی» از ایجاد مانع در عبور نفت از تنگه هرمز حاصل نمی‌شود، به خصوص با توجه به اینکه (تا زمان نوشتن این گزارش) زیرساخت‌های نفتی ایران به طور مستقیم هدف قرار نگرفته‌اند. او افزود که هرگونه اقدامی از این دست احتمالاً باعث تلافی بیشتر خواهد شد. الن والد هشدار داد که هرگونه افزایش شدید قیمت نفت ناشی از بسته شدن تنگه هرمز می‌تواند واکنش شدید بزرگترین مشتری نفت ایران، یعنی چین را به دنبال داشته باشد.

داده‌های Vortexa نشان می‌دهد که روزانه بین ۱۷/۸ تا ۲۰/۸ میلیون بشکه نفت خام، میعانات گازی و سوخت در طول سال ۲۰۲۲ از این تنگه عبور کرده است. اعضای اصلی اوپک یعنی عربستان‌سعودی، ایران، امارات متحده عربی، کویت و عراق اکثر نفت خام خود را از طریق این آبراه صادر می‌کنند و آسیا مقصد اصلی این محموله‌هاست

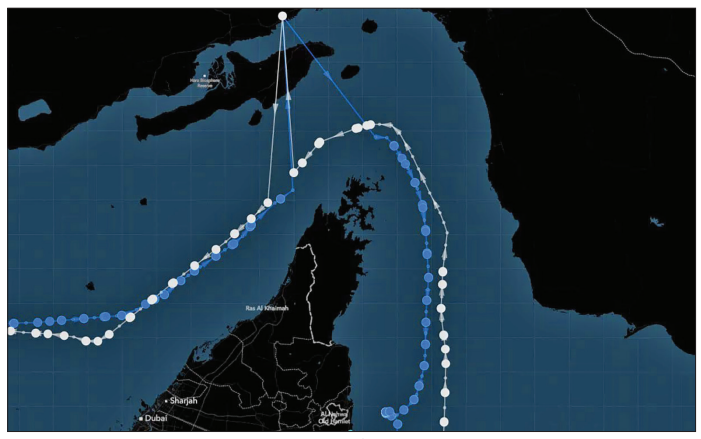

اختلالات گسترده در سیستم جی‌پی‌اس در اطراف تنگه هرمز
سردرگمی 900 کشتی و بی‌نظمی در یکی از حیاتی‌ترین گلوگاه‌های دریایی جهان

اختلال در سیستم‌های جی‌پی‌اس کشتی‌ها در تنگه هرمز

مرکز عملیات تجارت دریایی بریتانیا اعلام کرد از کشتی‌هایی که در تنگه هرمز در تردد هستند گزارش‌هایی را مبنی بر اختلال چندساعته در سیستم‌های جی‌پی‌اس این کشتی‌ها دریافت کرده است. طبق گزارش بلومبرگ، اختلال‌های ایجاد شده سیستم‌های جهت‌یابی این کشتی‌ها را تحت تاثیر قرار داد و آنها را ناچار به استفاده از روش‌های جایگزین کرد.

به گفته والد: «چین به‌هیچ‌وجه نمی‌خواهد جریان نفت از خلیج فارس مختل شود و قیمت نفت افزایش یابد. بنابراین آنها تمام وزن قدرت اقتصادی خود را بر ایران تحمیل خواهند کرد.» چین واردکننده شماره یک نفت ایران است و طبق گزارش‌ها بیش از سه‌چهارم صادرات نفت این کشور را تشکیل می‌دهد. دومین اقتصاد بزرگ جهان همچنین بزرگترین شریک تجاری ایران است.

انس الحاجی، شریک مدیریتی در EnergyOutlookAdvisors، به ان‌بی‌سی نیوز گفته: «دوستان آنها [ایران] بیشتر از دشمنان‌شان رنج خواهند برد. بنابراین بسیار دشوار است که شاهد چنین اتفاقی باشیم.» او افزود که با توجه به اینکه بیشتر کالاهای مصرفی روزانه ایران از این مسیر وارد می‌شود، اختلال در این کانال می‌تواند بیشتر از اینکه یک مزیت برای تهران باشد، یک ضرر باشد. «ایجاد مشکل به نفع آنها نیست زیرا آنها اول از همه آسیب خواهند دید.»

به باور برخی تحلیلگران ایده بستن آبراه هرمز یک ابزار کلامی تکراری بوده اما هرگز عملی نشده است، و تحلیلگران می‌گویند که این امر به سادگی امکان‌پذیر نیست. الحاجی می‌گوید: «بیایید در مورد تنگه هرمز واقع‌بین باشیم. اول از همه، بیشتر آن در عمان است، نه در ایران. دوم، آنقدر وسیع است که ایرانی‌ها نمی‌توانند آن را ببندند.» به همین ترتیب، والد از شرکت مشاوره ترانسورسال خاطرنشان کرده که اگرچه بسیاری از کشتی‌ها از آب‌های ایران عبور می‌کنند، اما کشتی‌ها همچنان می‌توانند از مسیرهای جایگزین از طریق امارات متحده عربی و عمان عبور کنند.

ویوک دار، مدیر تحقیقات کالاهای معدنی و انرژی بانک کامنولث استرالیا هم بر این باور است: «هرگونه انسداد تنگه هرمز، آخرین گزینه برای ایران خواهد بود و احتمالاً منوط به درگیری نظامی بین ایالات متحده و ایران خواهد بود.»

هلیما کرافت از RBC Capital Markets هم بر این باور است که اگرچه ممکن است اختلالی ایجاد شود، اما انسداد کامل بعید است. کرافت، که رئیس بخش استراتژی کالای جهانی و تحقیقات خاورمیانه و شمال آفریقا در RBC است می‌گوید: «برداشت ما این است که با توجه به حضور ناوگان پنجم ایالات متحده در بحرین، بستن تنگه برای مدت طولانی برای ایران بسیار دشوار خواهد بود. با این وجود، ایران همچنان می‌تواند به تانکرها حمله کند و تنگه را مین‌گذاری کند تا ترافیک دریایی را مختل کند.»

ویک دار هم تاکید کرده: «ترامپ، در صورت شکست مذاکرات با ایران بر سر برنامه هسته‌ای، نسبت به اقدام نظامی احتمالی هشدار داده است، اما مشخص نیست که آیا این تهدیدها برای افزایش تنش در مذاکرات ایالات متحده و ایران است یا صرفاً برای افزایش فشار در میز مذاکره.» از سویی کنت پولاک، تحلیلگر نظامی سابق خلیج فارس در سازمان سیا و مدیر سابق امور خلیج فارس در شورای امنیت ملی، روز جمعه در ستونی در مجله فارن افرز نوشت: احتمال کمی وجود دارد که ایران تنگه هرمز را ببندد. او پیش‌بینی کرد که اگر چنین شود، ایران به سرعت از یک «قربانی دلسوز به یک دشمن خطرناک در نظر اکثر کشورهای دیگر» تبدیل خواهد شد؛ درحالی که کشورهای غربی و شاید حتی چین برای بازگشایی تنگه از زور استفاده کنند.

نگاه کارشناس

ایران می‌تواند تنگه هرمز را ببندد؟

عبداله باباخانی
کارشناس انرژی

پاسخ به این پرسش که آیا ایران می‌تواند تنگه هرمز را ببندد؟ از نظر نظامی، احتمالاً بلی است، اما ممکن است که فقط به صورت موقت بتواند بستن تنگه را نگه دارد.

حال پرسش این خواهد بود که در صورت بسته شدن تنگه هرمز چه اتفاقی برای صادرات نفت جهانی به‌وجود خواهد آمد؟

روزانه حدود ۱۹ میلیون بشکه نفت از تنگه هرمز عبور می‌کند، که نزدیک به ۴۰ درصد نفت صادراتی جهان است.

در صورت وقوع جنگ در منطقه خلیج فارس و بسته شدن تنگه هرمز، تامین ۱۹ میلیون بشکه نفت صادراتی چگونه جبران می‌شود؟

۱. عربستان سعودی: خط لوله شرق-غرب (پترولاین).

- ظرفیت: حدود ۵ میلیون بشکه در روز
- مسیر: نفت خام را از میادین نفتی بقیق در شرق عربستان سعودی به بندر ینبع دریای سرخ می‌برد.

۲. امارات: خط لوله نفت خام ابوظبی (ADCOP)

- ظرفیت: ۱/۵ میلیون بشکه در روز
- مسیر: میادین نفتی در ابوظبی را به پایانه صادراتی فجیره در خلیج عمان متصل می‌کند.

۳. عراق: خط لوله کرکوک-جیهان

- ظرفیت: حدود ۱/۶ میلیون بشکه در روز
- مسیر: از شمال عراق به بندر جیهان ترکیه در دریای مدیترانه می‌رود.

۴. عراق: خط لوله بصره - عقبه

- ظرفیت برنامه‌ریزی شده: حدود ۱ میلیون بشکه در روز
- مسیر: بصره (جنوب عراق) را به بندر عقبه اردن در دریای سرخ متصل می‌کند.

۵. قطر: صادرات LNG از طریق راس لافان و عمان

- صادرات اولیه قطر LNG است نه نفت خام.
- مسیر جایگزین: در صورت مسدود شدن هرمز، قطر می‌تواند از بنادر عمان (صحار، دقم، صلاله) برای ارسال LNG استفاده کند.

۶. کویت: گزینه‌های جایگزین محدود

- کویت به شدت به تنگه هرمز وابسته است.

از مجموع ۱۹ میلیون بشکه نفت صادراتی از تنگه هرمز، حدود ۹ میلیون بشکه می‌تواند مستقل از تنگه هرمز نیز صادر شود. جایگزین ۱۰ میلیون بشکه توسط روسیه، آمریکا، کانادا، برزیل و کشورهای آفریقایی قابل تامین به‌نظر می‌رسد.

البته طبیعی است که در این حالت بازار دچار شوک قیمت شود و نفت احتمالاً بین ۲۰ تا ۴۰ دلار افزایش می‌یابد (برخی پیش‌بینی‌ها حتی بیشتر).

- بازارهای جهانی دچار شوک می‌شوند، خصوصاً کشورهایی مانند چین، هند، کره جنوبی و ژاپن که به نفت خلیج‌فارس وابسته‌اند.

آیا این کار منطقی خواهد بود؟ پاسخ به‌صورت قاطع، خیر، چون:

- هزینه‌های اقتصادی و سیاسی آن برای ایران سنگین است.
- احتمال واکنش بین‌المللی و تشکیل بزرگترین ائتلاف چند دهه اخیر با درگیری نظامی شدید علیه ایران رخ خواهد داد.
- واکنش سریع و قاطع آمریکا و ائتلاف تقریباً حتمی است که می‌تواند شامل:
- عملیات مین‌روبی و بازگشایی مسیر دریایی با کمک ناوگان پنجم (مستقر در بحرین).
- حملات محدود یا گسترده به پایگاه‌های موشکی یا قایق‌های تندرو ایران در خلیج‌فارس.
- حمایت اطلاعاتی و نظامی از کشورهای عربی حاشیه خلیج‌فارس.

واکنش کشورهای حوزه خلیج فارس:

در این‌صورت دیگر تعارف سیاسی کنونی را کنار می‌گذارند و احتمالاً بلافاصله از ائتلاف نظامی تحت رهبری آمریکا برای بازگشایی تنگه حمایت می‌کنند. ممکن است از پایگاه‌های نظامی خود در خلیج فارس برای پشتیبانی از عملیات دریایی یا هوایی استفاده کنند.

تاکید می‌کنم که گسترش جنگ به خلیج فارس یک دام بسیار بزرگتر از دامی است که اکنون در آن افتاده‌ایم و در صورت درگیر شدن تا نابودی کلیه زیر بناهای هفت دهه آخر دشمنان ایران کوتاه نخواهد آمد.

درگیری در خلیج فارس می‌تواند باعث شود کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس (مانند عمان، قطر، کویت) که تا حدی بی‌طرف یا متمایل به میانجی‌گری‌اند، به سمت آمریکا و عربستان متمایل شوند.

بخش خصوصی

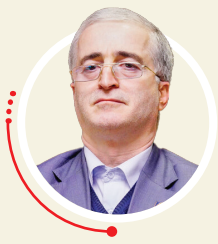

کمبودی در تأمین نان وجود ندارد

کمبودهای مقطعی تنها به‌دلیل غیبت برخی از کارگران نانوایی‌ها به‌خاطر نگرانی‌های شخصی است که به زودی این مشکلات مرتفع می‌شود، در این شرایط مردم باید از رفتارهای احساسی و انبار خانگی بیش از حد پرهیز کنند. به گزارش ایسنا، حمیدرضا رستگار، رئیس اتاق اصناف تهران در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: از نظر تأمین نان و آرد هیچ کمبودی وجود ندارد و تمهیدات لازم در این زمینه اندیشیده شده است. فقط به دلیل برخی شرایط خاص، تعدادی از کارگران نانوایی‌ها که عمدتاً شهرستانی هستند، به‌دلیل ترس از شرایط موجود، سر کار حاضر نشده‌اند. او با بیان اینکه نانوایی‌های سیار برای چنین مواقعی پیش‌بینی شده‌اند، افزود: در حال حاضر هیچ مسئله‌ای در زمینه تأمین نان و آرد وجود ندارد و شرایط در اطراف تهران به‌طور موقت کمی متفاوت و شلوغ‌تر شده که در یکی دو روز آینده نیز به حالت عادی باز می‌گردد.

عرضه سوخت متوقف نشده است

عرضه سوخت در کشور طبق روال همیشه وجود دارد و در هیچ استانی متوقف نشده است. رضا نواز سخنگوی صنف جایگاه‌داران با بیان اینکه اختلال سراسری در عرضه سوخت کشور رخ نداده، از شهروندان خواست با حفظ آرامش از مراجعه مکرر و بی‌مورد به جایگاه‌ها پرهیز کنند تا امکان سوخت‌گیری برای ناوگان امدادی و خدماتی نیز فراهم باشد. به گزارش ایسنا، او با اشاره به تلاش شبانه‌روزی کارکنان جایگاه‌ها در روزهای گذشته گفت: باور کنید پرسنل جایگاه‌های سوخت در این مدت در کنار مجموعه وزارت نفت، شب‌ها ساعت‌ها بی‌خوابی کشیدند تا پایداری عرضه سوخت در سراسر کشور حفظ شود. با وجود اتفاقاتی که رخ داد، ما شاهد اختلال گسترده یا توقف کامل توزیع سوخت در کشور نبودیم و مشکلی که غیرقابل حل باشد نیز نداشتیم. او افزود: اولویت ما این است که مردم هنگام مراجعه به جایگاه‌ها با پایداری عرضه، به‌ویژه در زمینه بنزین، مواجه شوند.

برنج تامین است

در پی برگزاری جلسه‌ای مشترک میان انجمن واردکنندگان برنج و معاونان وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صمت، روند تأمین و توزیع برنج خارجی تسهیل شده و به گفته دبیر انجمن، هیچ‌گونه کمبودی در بازار وجود ندارد و با توجه به موجودی قابل‌توجه در گمرکات و زنجیره‌های توزیع، مردم از خریدهای هیجانی پرهیز و به آرامش بازار کمک کنند. مجیدرضا خاکی، دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران در گفت‌وگو با ایسنا، از برگزاری جلسه‌ای با معاونین وزارت جهاد کشاورزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت در روز گذشته خبر داد و اعلام کرد: در این نشست موانع تامین و توزیع برنج به‌طور دقیق بررسی و وعده‌های جدی برای رفع آنها داده شده است. او تاکید کرد: روند ترخیص و عرضه برنج خارجی با تسهیل اعمال شده، به صورت روان در جریان است و نگرانی بابت کمبود این کالا در بازار وجود ندارد. خاکی افزود: محموله‌های در حال ترخیص، علاوه بر فروشگاه‌های زنجیره‌ای، بر اساس برش استانی، در سراسر کشور به‌صورت منظم و مستمر توزیع شود.